

مصر باستان

تحقیق از مقالات و کتاب های تاریخی
الهام خضري
ارشد سبک شناسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مصر باستان

3500_ 3000 سال قبل از میلاد مسیح

مصر باستان گهواره تمدن جهان است.

در آن زمان که کشورهای اروپایی در عصر حجر بوده اند، مصری ها کاخ های عظیم می ساختند و بر روی ریاضیات تحقیق و بررسی می کردند، آنها بر روی برگ پاپیروس می نوشتند. (پاپیروس کاغذی است که مصری ها، یونانی ها و رومی های باستان از ساقه این گیاه کاغذ می ساختند)
آن ها بهترین سازنده ها و هنرمندان و نقاشان بوده اند.

نقاشی آن ها برگرفته از طبیعت و دارای یک ساختار اجتماعی، مذهبی پیچیده ای بود.

با توجه به آن زمان و تمدن و فرهنگ که مردم دارای زندگی چادرنشینی بودند و به این دلیل محل زندگی جا به جایی زیادی صورت می گرفته، مصریان خانه های دائمی ساختند و برای پر کردن خانه هایشان از وسایل قابل استفاده و مفید و تزئینی استفاده می کردند.

نکته قابل توجه در مورد مبلمان مصر باستان این است که از مواد قابل تجزیه ساخته می شدند، موادی مانند چوب یا نی که به دلیل وجود آب و هوای خشک آن منطقه به وجود می آمد مورد استفاده قرار می دادند و به دلیل اعتقاد مصریان بر مومیایی کردن مردگان و زندگی پس از مرگ، مبلمان جزعناصری بود که در مقبره ها گنجانده می شد.

این نه تنها به دلیل اهمیت وجود مبلمان است بلکه از چگونگی به وجود آمدن تمدن و ادامه آن سخن می گوید.

جغرافیای مصر، شامل رود خانه، صحرا و صخره بوده و سرزمین های مسکونی آن در سواحل رود نیل قرار داشته.

حاصل خیزی سرزمین های کنار رود نیل و با وجود صحرای وسیع در مجاورت، آن باعث شده که از حمله دشمنان به دور باشد و هنر این سرزمین ناپ و خالص و بدون تصرف باقی بماند و این سرزمین مدت ها در صلح نسبی باقی بماند.

مبلمان و وسایل عتیقه مصر باستان

مبلمان و اثاثیه عتیقه مصر باستان تقریباً تنها نمونه بازمانده از مبلمان واقعی باستانی است که در جهان وجود دارد.

مصریان به دلیل اعتقاد داشتن به این که مردگان هنوز می توانند از وسایلشان پس از مرگ نیز استفاده کنند مبلمان ها را با مردگان مومیایی شده در مقبره ها به خاک سپرده می شدند.

در هوای گرم و خشک مصر بسیاری از وسایل قرن ها حفظ شد و به قطعاتی جذاب و ارزشمند تبدیل شدند و مبلمان های چوبی که دچار پوسیدگی می شدند آن ها را با ورق های طلا ترمیم می کردند.

هنر و تاریخ تمدن مصر به دوره های

پادشاهی کهن، 3100 تا 2160 سال قبل از میلاد

پادشاهی میانه ، 2113 تا 1875 سال قبل از میلاد

پادشاهی جدید ، 1575 تا 1050 سال قبل از میلاد

پادشاهی کهن:5

پادشاهی کهن، نامی است که به اولین دوره تمدن مصر داده شده است که شروع اوج تمدن در مصر باستان است که در هزاره سوم قبل از میلاد بوده.

مبلمان های بسیار کمی از دوره پادشاهی کهن باقی مانده است.

به همین دلیل باید به نقاشی های روی دیوار متصل شد و از روی تصاویر آن چه که دیده می شود این است که مبلمان به دو گروه تقسیم می شوند،

مبلمان و وسایل عتیقه مصر باستان

مبلمانی با قطعات مسطح مانند : نیمکت ، صندلی، میز، تخت، چهار پایه ها و گروه دیگر وسایل جعبه شکل مثل جا لباسی ها و صندوقچه و صندلی هایی با تکیه گاه بلند و پایه هایی به شکل حیوانات در دوره پادشاهی کهن استفاده می شد (2181_2686 ق.م)

صندلی هایی که در دوران پیش از دوره پادشاهی کهن نیز شناخته شده بود که دارای سطحی پوشیده شده از پارچه یا چرم می پوشاندند و صندلی ها بسیار کوتاه تر از صندلی های امروزی بودند بعضی مواقع ارتفاع آن ها از زمین تا نشیمنگاه تنها 25 سانتی متر بوده است.

زیر سری های چوبی شکل

زیر سری های چوبی که قدمت آن به پادشاهی کهن می رسد از یک فرم ظریف و ساده ای درست شده است که دارای پایه ای چوبی شیب دار و کف صاف و جا گردنی استوانه ای شکل که به وسیله یک چوب مستطیل شکل که محل گردن و پایه به هم وصل شده است .

فرم و جنسی که در زیر سری ها استفاده شده است ، فرم و جنسی است که در دیگر مبلمان های مصر دیده می شود.

این زیر سری ها که از جنس چوب و سنگ ساخته می شد نه تنها برای راحتی سر بلکه برای حرکت هوا در زیر سر به دلیل هوای گرم مصر و وجود گرد و خاک این تکه از وسیله ای است که مورد استفاده روزانه بوده است و در مقبره ها برای مردگان، بالای سرشان قرار می دادند.

پادشاهی میانه

تاریخ کنده کاری بر روی اجسام به بیش از 3000 سال قبل از میلاد می رسد و در دوره پادشاهی کهن درجه بالایی از این مهارت برخوردار بودند که نمونه آن ها را می توان بر روی چوب، قاب، در و مجسمه ها دید.

در پادشاهی میانه تابوت های بلند از جنس سدر و آبنوس و تابوت عاج درست می کردند.

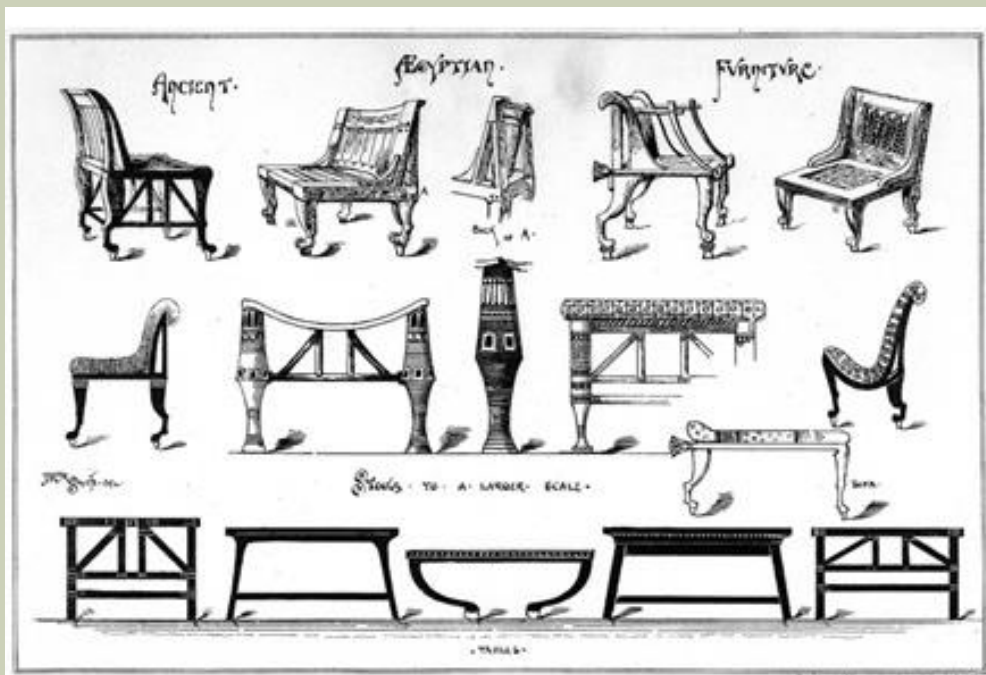
وسایلی که با عاج درست می شدند با پایه هایی به شکل سر گاو و زرافه و شیر درست می شدند.

تخته های پیدا شده در مقبره ها ، تخت هایی چوبی است که دارای سطحی ست که با پوششی بافته شده درست شده اند.

قابل توجه است که این جنس ها و تکنولوژی ، برای مدت زمان طولانی تا زمان توتانخاتندر 1350 سال قبل از میلاد استفاده می شد.

صندلی هایی با تکیه گاه بلند و پایه هایی به شکل حیوانات در میان پادشاهان رواج داشته

چهار پایه هایی با نشیمن گاه های بافته شده در میان اقشار مختلف آن دوره قابل استفاده بوده

پادشاهی جدید

فرمانروایی یا دوره پادشاهی جدید در دوره زمانی 1575 قبل از میلاد بوده است. در این دوره معابد بزرگ، کاخ‌ها و مقبره‌های زیادی وجود داشته است و به طور طبیعی مبلان‌ها نیز مورد توجه بیشتر قرار گرفته و در مقایسه با دوره‌های پیشین لوکس‌تر و با مهارت نجاری بیشتر ساخته می‌شدند. به دلیل گسترش سرزمین مصریان تا رود فرات و نزدیک شدن به سرزمین‌های جدید و آمیختگی با فرهنگ جدید بر روی طراحی مبلان‌ها نیز تاثیر گذاشته و در خانواده‌های ثروتمند مصریان صندلی‌هایی به وفور بیشتر دیده می‌شد. صندلی‌های تاشو به صورت رنگ‌های غنی شده و براق تغییر شکل یافتند و میزهای کوچک و کوتاه که با سطح به شکل بافته‌های منسجم شده ساخته می‌شد.

فرم‌های مبلان در مصر باستان

استفاده از چوب و عاج‌های کنده‌کاری شده در صندلی‌ها، در و قاب‌های چوبی و وسایل دکوراسیون در بیش از 3000 سال قبل از میلاد در مصر باستان دیده شده است.

تابوت‌هایی از چوب سرو و آبنوس‌های کنده‌کاری شده در مقبره‌ها با تخت‌های چوبی و با روکش‌های بافته شده از نی‌های حصیری شکل این فرم‌ها نشانه‌ای از فرم مبلان‌های مصریان بوده است.

وسایل و مبلان‌هایی که توسط پادشاهان و اقبشار ثروتمند مصر استفاده می‌شد با جزئیات و جلا و برق بیشتری بوده و از روکش‌های طلا و نقره استفاده می‌کردند.

استفاده از چوب‌های مقاوم مانند: سر، چنار، افاقبا، استفاده از نقاشی با مضمون خدایان متفاوت مصر بر روی دیوارها و مبلان‌ها و استفاده از رنگ قرمز در آن دوره متداول بوده است.

چهار پایه و صندلی ها

چهارپایه ها از عمومی ترین وسایلی بوده که در خانه ها و محل های رسمی دیده شده است.

در دوره های اولیه مردم بر روی تکه های سنگ یا تکه های چوبی می نشستند. اولین نوع سه پایه هایی بودند که از سنگ درست شده و برای نشستن استفاده می کردند.

اما اولین چهار پایه های چوبی آن هایی بودند که از یک تخته چوبی درست شده اند و تنها وسیله ای بود که در تمام مقبره ها دیده می شد ولی خیلی زود ناپدید و محو شدند.

نوعی از چهار پایه ها که وجود داشت از پایه های چوبی نجاری شده و نشیمنگاه چرمی یا پارچه ای و یا حصیری شکل و بیشتر پایه ها به شکل پای حیوانات بخصوص در فرم و شکل گربه و سگ است.

چهارپایه های تاشو که به شکل و طرح X بودند از ساده ترین شکل های طراحی شده است که هم استحکام دارد و هم سبک وزن است و این یکی از نمونه چهار پایه هایی است که از آن زمان تا کنون در این دوره زمانی وجود دارد و قابل استفاده است.

در دوره پادشاهی جدید استفاده از چهار پایه هایی با پایه های صاف و نشیمنگاه توری شکل از عمومی ترین نوع چهارپایه های آن دوره بوده است.

نشیمنگاه منحنی شکل با چهارپایه های چوبی که نشیمنگاه از جنس نی و حصیر های بافته شده استفاده شده است.

نمونه دیگری از چهار پایه ها شامل پایه های گرد که با چوب تراشیده شده و یا از تکه های چوبی منحنی شکل استفاده می شد.

چهار پایه های کوتاه که بیشتر برای زیر پای و استراحت کردن پاها برای افراد سلطنتی مورد استفاده قرار می دادند.

قدمت صندلی در مصر حتی از زمان 3100 قبل از میلاد می رسد، چهار پایه و صندلی هایی با تکیه گاه های بلند، با پایه هایی به شکل پاهای حیوانات در دوره پادشاهی کهن وجود داشته، در پادشاهی میانه صندلی همین خصوصیات پیدا می شد و در دوره پادشاهی جدید تکیه گاه های بلند و باز عمومیت داشته.

در ابتدا از چهار پایه ها با اضافه کردن تکیه گاه بلند به عنوان نوعی از صندلی استفاده می کردند و کم کم با پیشرفت کردن در ساخت تکیه گاه های راحت تر و دارای شیب برای راحتی بیشتر و وصل دقیق تر تکیه گاه به دست و پایه های صندلی ها شکل خاص تری به خود گرفتند.

میز و تخت

میزها به فرم چهار و سه پایه‌ها است که با سطح افقی بر روی آن‌ها وصل شده، این میزها برای ناهار خوری، کار و نمایش دادن اجسام تزئینی و در نقاشی‌ها دیده می‌شود که غذا بر روی میزها می‌گذاشتند ولی دیده نشده که آیا اشخاص دور آن می‌نشستند یا نه.

میزها در فرم‌های مختلف کوتاه، کوچک، بلند و باریک وجود داشته است.

نمونه دیگری از میز وجود داشت که برای دو نوع کار استفاده می‌شد، هم به عنوان میز و هم تخت در این نوع از مبلمان که دارای پیچیدگی بیشتری بود یک سمت آن با ریل‌های نرده‌ای شکل و یک سطح با قاب چوبی و دارای یک سمت سر تخت یا به عنوان پا تختی استفاده می‌شد.

سمتی که دارای نرده بود با پایه‌هایی به شکل پنجه حیوانات که دارای طول کوتاهی بود ساخته می‌شد.

سطح تخت که برای محکم بودن و امنیت، آن از شکاف و فضای باز منظمی که بین چوب‌ها بود با نوار چرمی به هم محکم متصل بودند و قاب را با طناب کتانی یا بانی محکم پیچیده می‌شد.

صندوق

صندوق یا جعبه ها که دارای پایه ها و در هایی بودند که قابلیت باز شدن داشتند و از انواع مختلف دکوری در آن دوره وجود داشته است. سطح بالای جعبه ها صاف و یا حالت طاق مانند داشتند که کنده کاری شده بود و این جعبه ها دارای دو دستگیره در دو طرف بودند که با آن دستگیره ها حمل می شدند.

در این جعبه ها وسایل مختلفی برای موضوع های متفاوتی در آن وسایل ذخیره می کردند و با پیشرفت فرهنگ و گذر زمان سطوح این صندوقچه ها با کنده کاری ها و نقاشی ها و طلا کاری تزئین می شدند.

جنس

چوب همیشه اولین گزینه برای ساخت مبلمان به حساب می آید.

بدون شک ، مصر باستانی دارای چند چوب بومی بود که برای ساخت مبلمان ها مناسب بوده است ولی بیشتر چوب هایی که استفاده می شده از سرزمین های مدیترانه ای ، سرزمین های باختری و قسمت هایی از آفریقا وارد می شده .

هنر استفاده از چوب از سرزمین مصر شروع شده است ، بیشترین مقدار چوب بومی که در مصر استفاده می شد از چوب اقاویها و دیگر چوب های بومی مانند نخل که کمتر برای مبلمان ها مطلوب بود استفاده می کردند.

استفاده از چوب آبنوس که از سودان و سدر از لبنان و سوریه وارد می شدند و از دیگر چوبهایی مانند راش ، سرو ، نارون قرمز، شاه توت ، ممرز ، چنار ، آهک ، درخت بلوط، افرا، درخت کاج ، آلو ، سیدار، سرخدار نیز استفاده می شد.

